View the original article

ВІЙНА

«Ламаємо через коліно, щоб купували українське»: Безкаравайний – про розмінування, техніку та донорів

Олена Абрамович

17 листопада 2026, 20:50

Ігор Безкаравайний нині опікується розмінуванням в Україні на посаді заступника міністра економіки, довкілля та сільського господарства

Ігор Безкаравайний, який сам у 2015-му отримав ампутацію, наїхавши на протитанкову міну, зараз опікується розмінуванням в Україні на посаді заступника міністра економіки, довкілля та сільського господарства.

На полях міжнародної конференції з протимінної діяльності в Україні (UMAC – Ukraine Mine Action Conference 2026), яка проходить 16–17 листопада у Брюсселі,

він розповів в інтерв'ю Радіо Свобода:

- **як через брак координації допомоги з міжнародними донорами в Україні простоює 60% техніки з розмінування,**
- **як заохочують купувати українське**
- **та що означає розширення буферної зони з 20 до 50 кілометрів від фронту, де проживають близько трьох мільйонів людей.**

16–17 листопада 2026 року в Брюсселі (Бельгія) відбулася уже четверта міжнародна конференція з протимінної діяльності в Україні (UMAC 2026). Попередні конференції проходили: у 2023 році – в Загребі (Хорватія), у 2024-му – в Лозанні (Швейцарія) та у 2025-му – в Токіо (Японія).

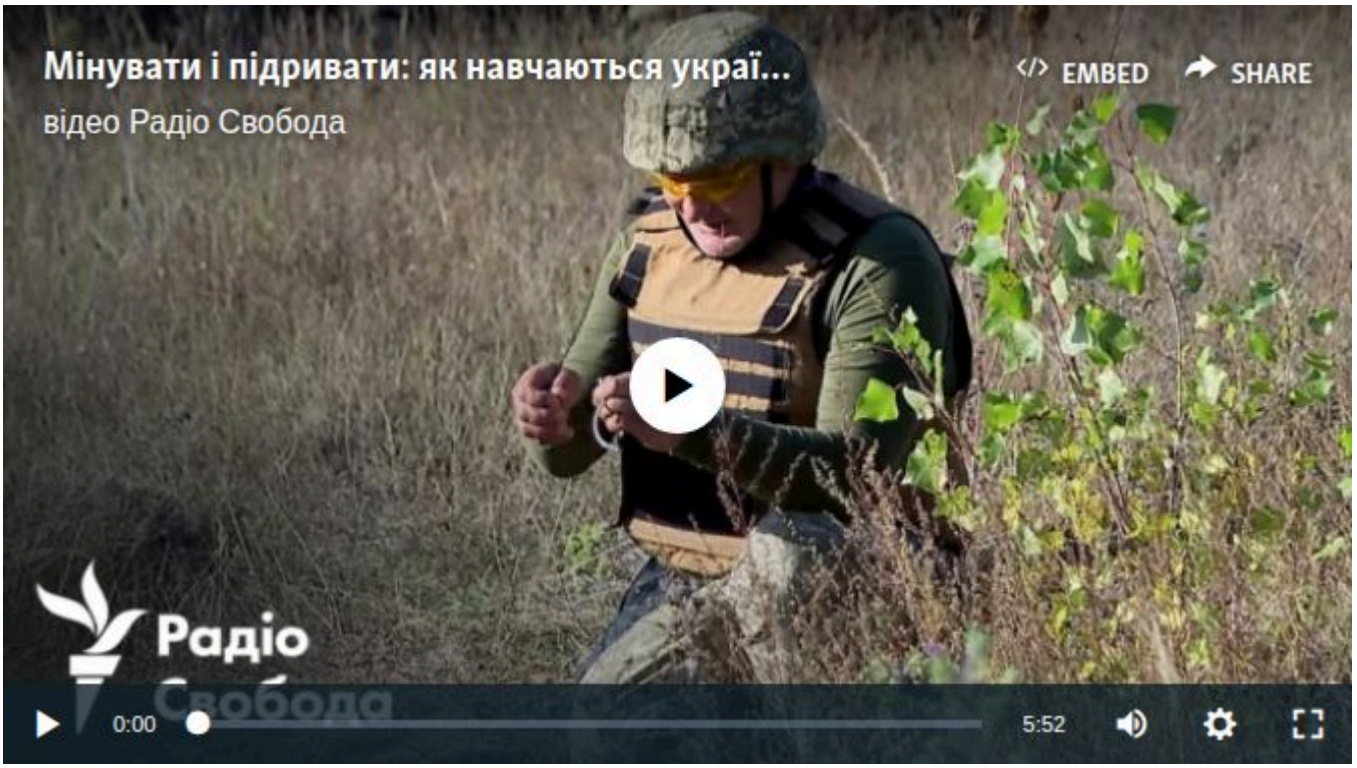

Ігор Безкаравайний у Брюсселі, 17 листопада 2026 року

– З часу минулорічної конференції у Японії, на якій було оголошено про близько 80 мільйонів доларів допомоги на розмінування, що вдалося досягти? І яка головна мета цьогорічної конференції?

– Ціль цієї конференції – в першу чергу виходити Україні з позиції жертви, яка потерпає і постійно просить про допомогу, на рівень експертності і поширення нашого досвіду.

Тобто ми вже переросли те, коли нам розказували, як треба робити розмінування. Ми вже переходимо в той статус, що ділимось нашим досвідом з країнами Глобального Півдня, Близького Сходу.

Наприклад, сьогодні багато разів звучала Сирія. І це не тому, що там є проблема, а тому, що у нас дійсно є спільна робота.

У порівнянні з минулорічною конференцією найбільше досягнення, яке ми маємо, – те, що рівень уваги до української проблеми і до підтримки України не знижується. Значить, наша стратегія є правильною.

Тобто ми не постійно просимо про допомогу, ми вже починаємо віддавати, ділитись досвідом. І це не означає, що ми не вирішили власну проблему, а вже починаємо вирішувати чужі. Це означає, що ми – відповідальний партнер, який правильно розпоряджається ресурсами і знає своє місце серед рівних, тих, хто нам допомагає.

Україна, 2026 рік

– 16 листопада прем'єр-міністр України Сергій Корецький на відкритті конференції закликав міжнародних партнерів радитися з українським урядом, перш ніж фінансувати розмінування. Що саме мається на увазі? Де виникають проблеми?

– Із 2023-го по 2024-й, частково 2025-й і трошечки 2026-й ми були в позиції, коли нас не питали, чим нам допомогти в гуманітарному секторі. І це призводило до того, що пріоритет уряду враховувався за залишковим принципом.

Ми це змінюємо. Ми принципово хочемо поміняти, щоб партнери приходили до уряду, питали, які для нас є пріоритети для відновлення і повернення територій. І після цього робили спільні програми, спільні проєкти, де ми маємо спільну відповідальність.

Під час міжнародної конференції з протимінної діяльності в Україні в Брюсселі, 17 листопада 2026 року

– А зараз уже існує система визначення пріоритетів? Чи є конкретні переліки потреб?

– Розмінування – це величезна екосистема, я б не називав її системою. Це система систем, в якій паралельно існують міжнародні організації, великі, які працюють по всьому світу, які, незалежно від того, що хоче Україна, отримують фінансування і визначають для себе важливість тих чи інших завдань.

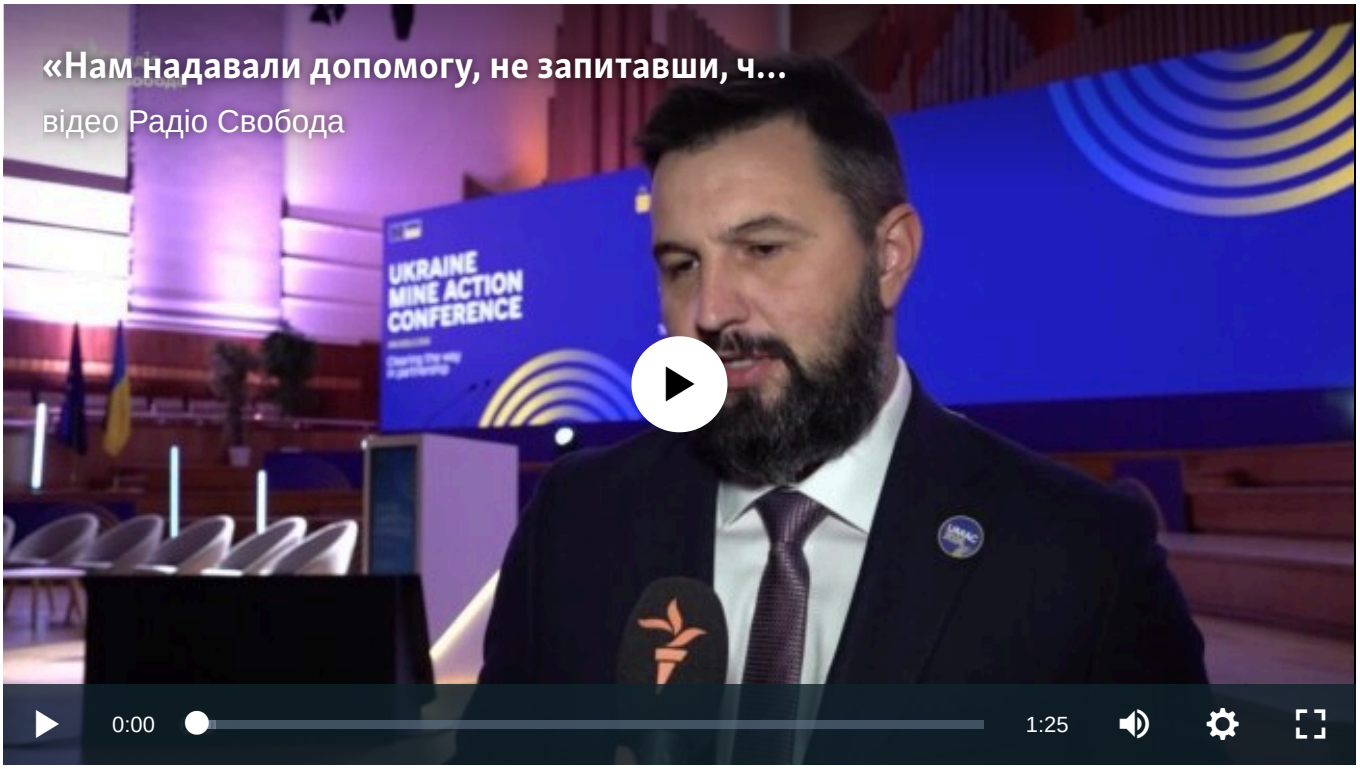
Хтось розповідає людям про небезпеку, хтось займається розмінуванням інфраструктури, хтось – розмінуванням національних парків, хтось – відновленням після розмінування.

Ми хочемо це зводити все в один потік, щоб у нас був один, так би мовити, пайплайн, в якому ми розуміємо, що зараз для України важливо повернути безпеку на прикладі аграрної галузі.

І це пріоритет для всіх, не тільки для Євросоюзу, який через Ukraine Facility урядову програму фінансує, а для всіх партнерів, які підтримують розмінування.

Чим швидше ми закінчимо цю частину, тим швидше ми перейдемо до наступної.

Таким чином ми збираємо всіх за один стіл, щоб узгодити позиції, щоб не було такого, що нам надали допомогу, не запитавши, чи вона нам потрібна, а потім ображаються, що ми за неї не подякували.

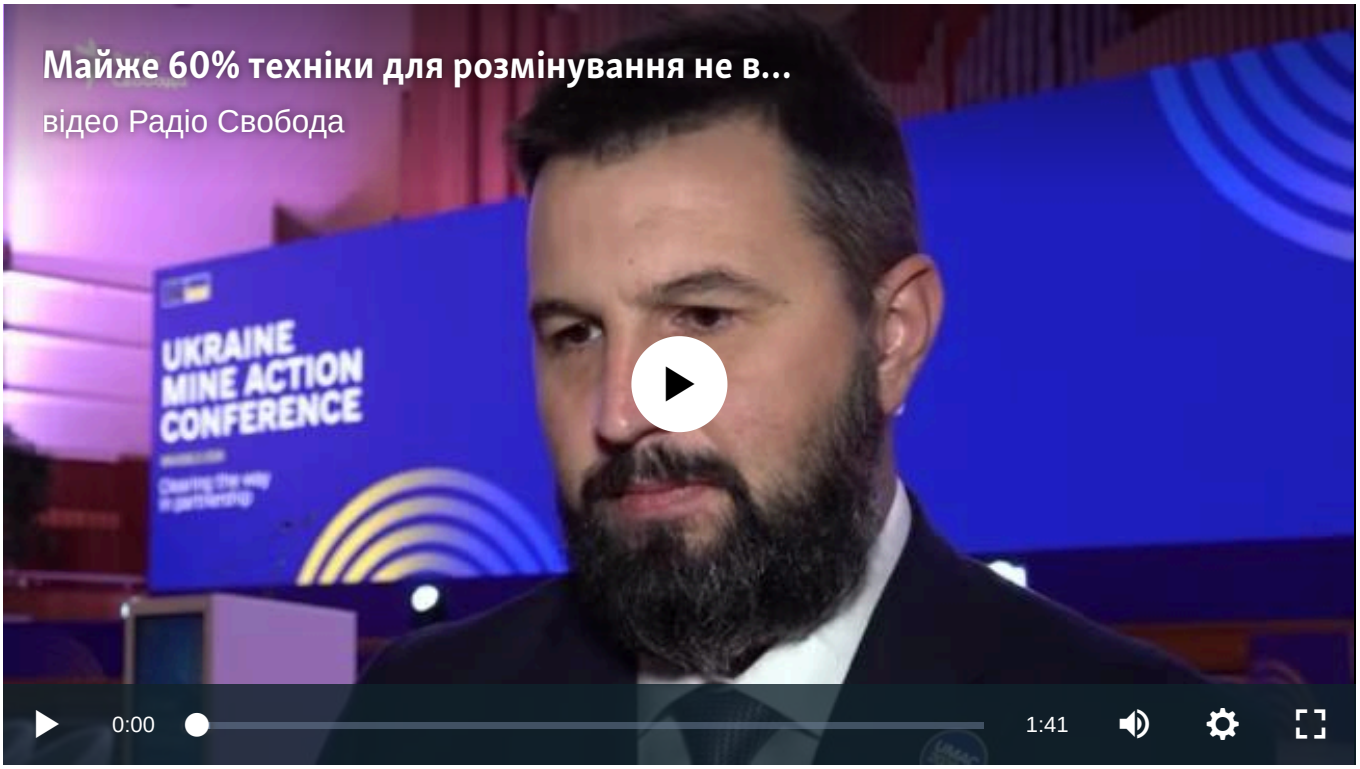

Як стало відомо Радіо Свобода від чиновника ЄС, знайомого з перемовинами ЄС з Україною щодо допомоги з розмінуванням, уся закуплена Євросоюзом техніка була надана на запит Міністерства економіки. У таких запитах українська сторона вказувала конкретні моделі техніки.

– За даними Мінекономіки, близько 60% техніки для розмінування в Україні не використовується. Чому так відбувається і чи є рішення?

– У своїй промові я сьогодні говорив про помилки і про необхідність їх визнавати.

Кілька років після початку гуманітарного розмінування в Україні основним пріоритетом було притягнути в Україну якомога більше техніки, обладнання.

Це сталося, але техніка і обладнання самі по собі нічого не вирішують. Потрібні запасні частини, паливо, навчений персонал і розуміння, де цю техніку використовувати.

Саме це і сталося. У нас є багато техніки, але спроможність її використовувати недостатньо розвинена.

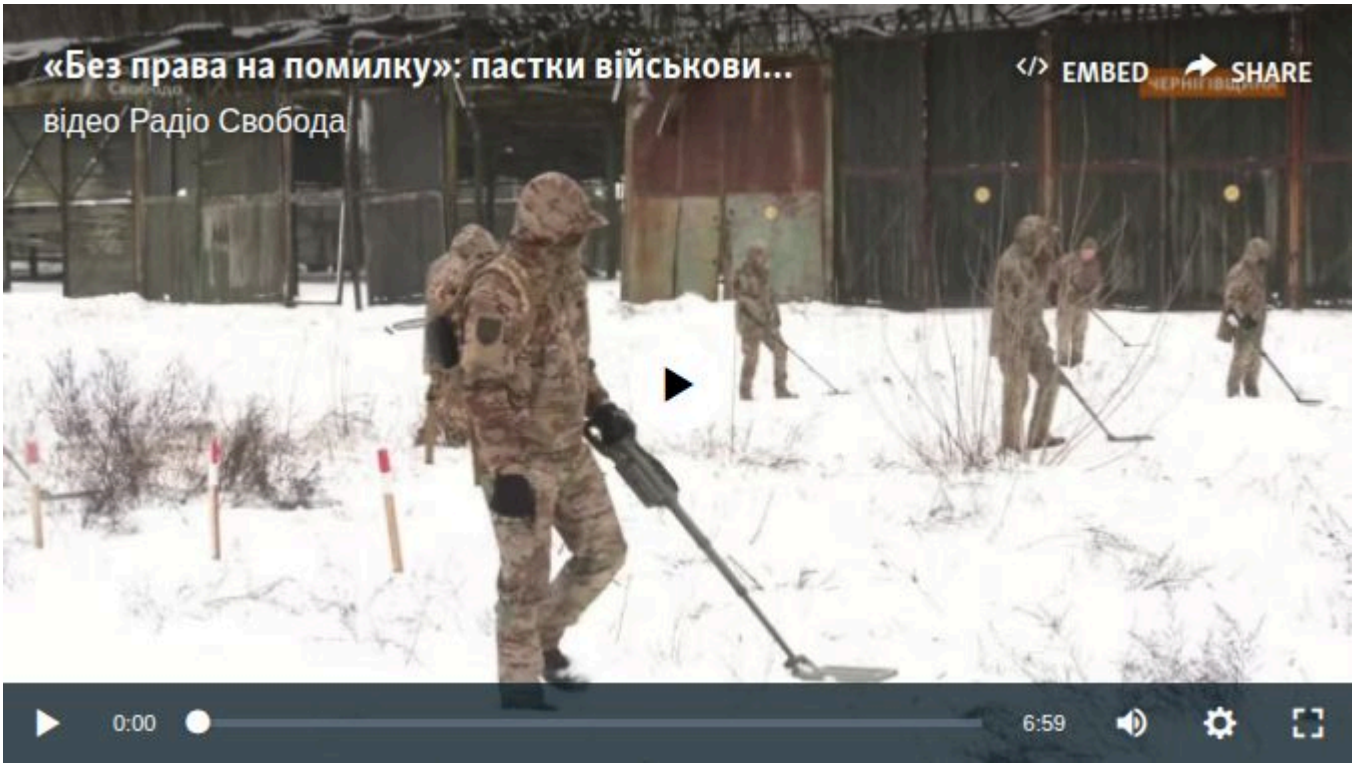

Сапери, Україна, 2026 рік

І тому ми зараз переходимо, знову ж таки, до того, щоб це узгоджувати перед тим, як отримувати.

Але важливий момент, який теж треба озвучувати: цю цифру про 60% треба ділити на дві частини. Частина перша – це техніка, якою володіють урядові структури, і техніка, якою володіють оператори ринку.

От у операторів ринку задіяно техніки десь 80–90%, у урядових структур – значно, значно, значно менше. І це той термін, що управляти ресурсами інколи, не завжди, ринок може краще.

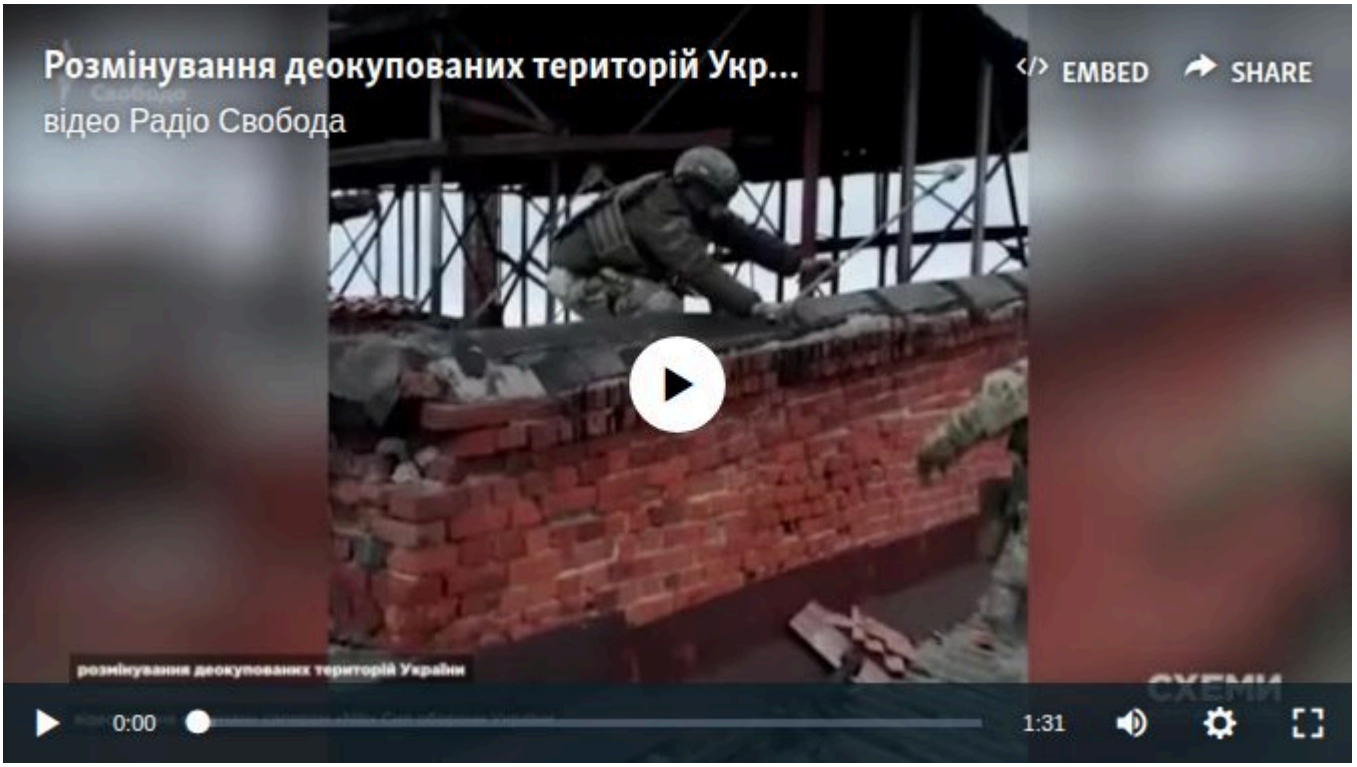

– Тобто ви виступаєте за передачу розмінування приватному сектору?

– Є речі, які може вирішити ринок, абсолютно не маючи ніякого ризику у перевикористанні ресурсів або незадовільної якості.

А є речі, які ринок не зробить, і там буде відповідальність держави. Надзвичайно складні випадки, надзвичайно пріоритетні випадки – це все мають робити урядові структури.

Але переважна більшість, 90% роботи – це та, яку може закрити ринок. Дійсно, це правда.

– Нещодавно буферну зону, де діють обмеження на гуманітарне розмінування, розширили з 20 до 50 кілометрів від фронту. Чи означає це, що громади, які опинилися в цій зоні, наразі не будуть розміновувати? Це постійне рішення?

– Це рішення було ініційовано і впроваджено Міністерством оборони з огляду на безпекову ситуацію.

Дуже сподіваюся, що це не буде постійним рішенням, що це тимчасове, яке ми зможемо адаптувати, тому що на цій території, екстра 30 кілометрів буферної зони, проживає близько трьох мільйонів людей.

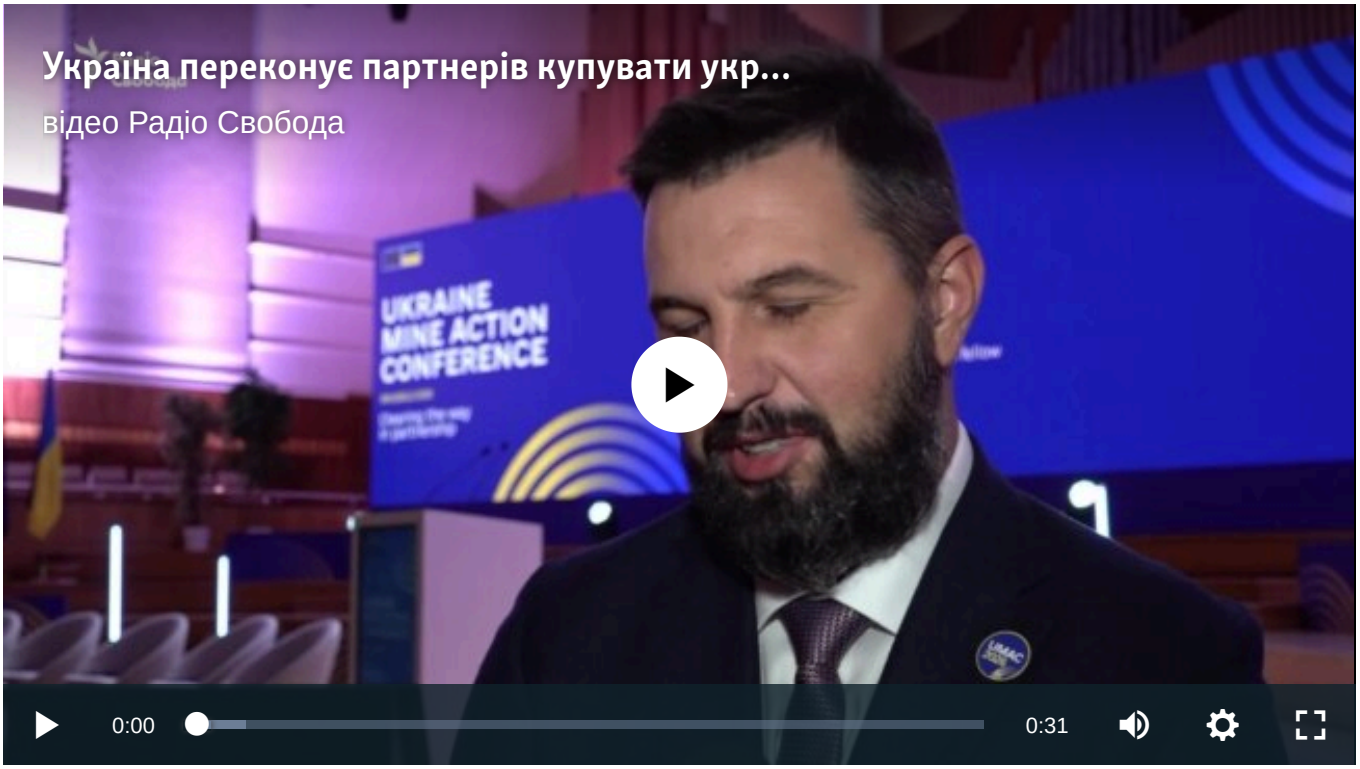
Ми не можемо просто відмовити трьом мільйонам людей у безпеці, тому за погодженням Генерального штабу, за погодженням військових, якщо безпекова ситуація дозволятиме, я сподіваюся, там відбуватиметься робота все ж таки.

Україна, літо, 2026 рік

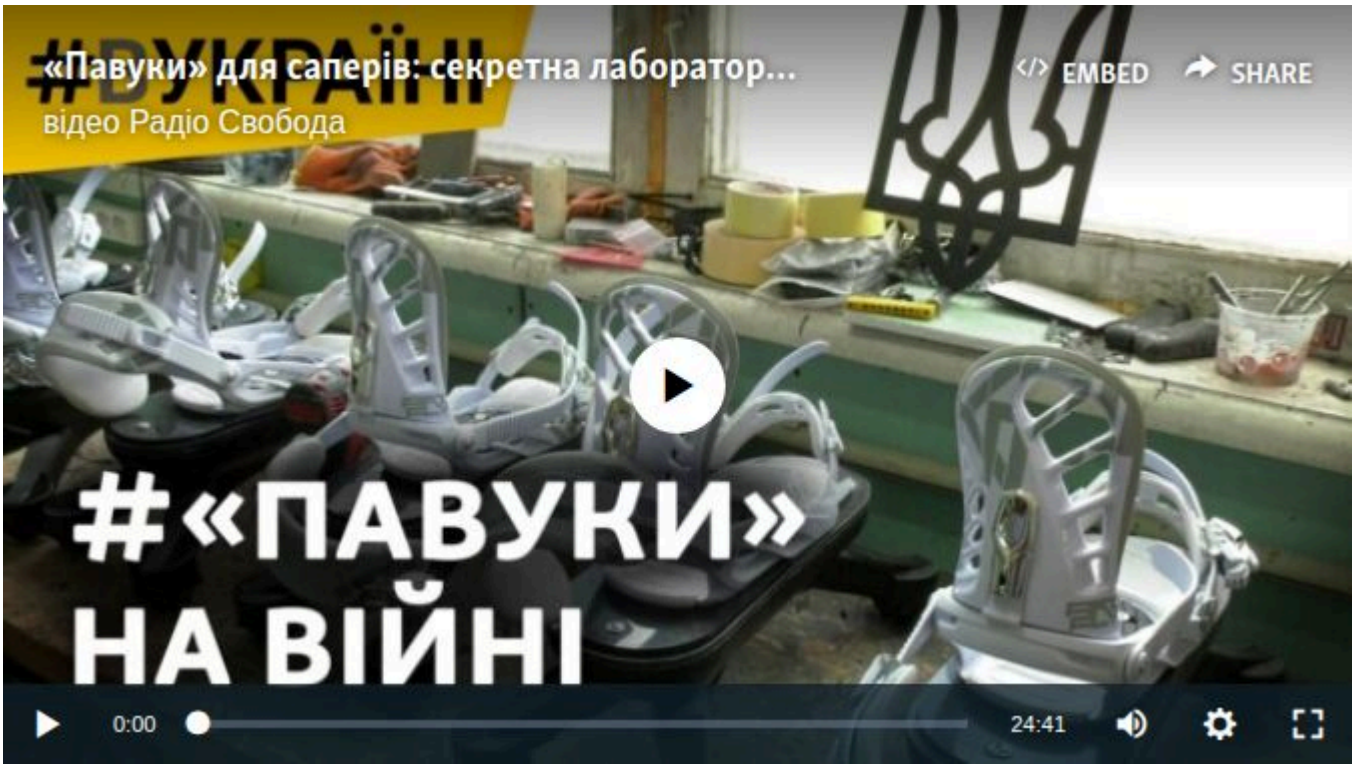
– Наскільки зараз міжнародні партнери довіряють українським виробникам техніки для розмінування? Чи існує проблема, що інші країни воліють підтримувати власних виробників?

– Абсолютно. Ламаємо через коліно, в буквальному сенсі – вмовляємо, змушуємо, ставимо вимоги, умови для того, щоб купували українське, в першу чергу для України.

А також готуємо наших партнерів з інших країн, які постраждали, показуємо переваги саме української техніки, наскільки вона інноваційніша, наскільки вона дешевша, наскільки ми гнучкіші, що в нас передовий досвід для того, щоб українського виробника і українські команди зробити всесвітньо відомими.

Саме воно не стається. Ніхто не хоче купувати українське просто тому, що ми хороші.

– Чи є вже конкретні результати?

– Перше – це те, що про це говорять зі сцени. Кілька разів не тільки я говорив про український досвід, техніку, обладнання і так далі.

Сьогодні українські виробники представлені тут, на виставці – це перші кроки, які ми робимо.

А далі будуть контракти. І коли почнуться контракти, буду дуже щасливий.

View the media content

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Україні пообіцяли 70 мільйонів євро на розмінування – результати конференції у Брюсселі

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Розмінування України 2026: як працює ШІ та скільки територій залишаються небезпечними

Олена Абрамович

Міжнародна оглядачка, кореспондентка Радіо Свобода та створеної Радіо Свобода мережі «Настоящее время». Теми: політика, заходи Євросоюзу та НАТО, життя українців у Бельгії, культура та кіно.

Україна | Світ | Політика | Суспільство | Економіка | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.